

Munduko herrialdeen arteko diru-sarreraren desberdintasunak gora egiten jarraitzen du. Biztanleen %10 aberatsenak munduko diru-sarrera guztien

%40ak ditu, eta %10 pobreenak, berriz, diru-sarrera guztien %2 eta %7 artean. Diru-sarreraren desberdintasun horrek kalte egiten dio, halaber, pertsonen arteko aukera-berdintasunari, eta emakumeei eragiten die neurri handiagoan, batez ere lan duina edo osasun- eta hezkuntza-zerbitzuak eskuratzeari dagokionez. Gaur egun, hazkunde ekonomikoa ez da nahikoa pobrezia murrizteko, ez bada inklusiboa, eta ez ditu kontuan hartzen garapen jasangarriaren hiru dimentsioak: ekonomikoa, soziala eta ingurumenekoa.

Desberdintasuna mehatxu bat da garapen sozial eta ekonomikorako, herrialdeen hazkundera ahulduz, pobrezia globala sustatuz eta pertsonen errealizazio-sentimendua eta autoestimua murriztuz. Espainian, pobrezia eta gizarte-bazterkeria jasateko arriskuan dagoen biztanleriaren ehunekoa (AROE tasa) %26,1 da; hau da, Europar Batasunean pobrezia handiena duen eta desberdintasun handiena duen errenta handiko herrialdea da Espainia. Guraso bakarreko familiak eta gazteak dira zaugarrienak. Gainera, gizonen eta emakumeen arteko soldata-arrakala %16,7koa da eta %31,7koa pobrezia-arriskuan dauden dibertsitate funtzionala duten pertsonena, eta %47,9koa pobrezia-arriskuan eta gizarte-bazterkerian auingabe bat edo gehiago dituzten heldu batek osatutako etxeko unitateena.

Euskadin AROPE tasa %20,7koa bada ere, 70.348 pertsona pobrezia-egoeran bizi dira, oraindik ere gizarte-laguntzak jasotzen dituzten arren, eta %20 aberatsenak %20 pobreenak baino 4,1 aldiz handiagoak diren diru-sarrerak ditu; Espainian, berriz, zifra hori 6,6koa da.

10. helburuaren helburua da herrialdeen arteko eta horien barruko diru-sarreraren eta aukeren arteko desberdintasuna murriztea: pobrezia murriztea eremu behartsuenetan; pertsona guztien gizarteratzea, ekonomikoa eta politikoa sustatzea, bereziki talde kalteberena; nazioarteko politikak bultzatzea, merkatuen eta finantza-erakundearen erregulazioa eta kontrola hobetzeko, eta garapenerako lankidetzeta eta atzerriko zuzeneko inbertsioa bultzatzea gehien behar duten eskualdeetan. Migratzaileen migrazioa eta mugikortasun seguru eta arduratsua erraztea ere bilatzen du.

Oinarriko gomendioak tokiko gobernuen aldetik 10. GIH-aren helburuen eta hobekuntzen jarraipena egiteko:

- 10.1.** Pixkanaka, biztanleriaren %40 pobreenaren diru-sarreraren hazkundera Estatuko batez bestekoa baino handiagoa izatea eta horri eustea.
- 10.2.** Pertsona guztien inklusio sozial, ekonomiko eta politikoa bultzatzea eta sustatzea, adina, sexua, desgaitasuna, arraza, etnia, jatorria, erlijioa edo egoera ekonomikoa edo beste edozein baldintza kontuan hartu gabe.
- 10.3.** Aukera-berdintasuna bermatzea eta emaitzen desberdintasuna murriztea, baita lege, politika eta praktika diskriminatzaileak desagerraraziz eta gai hori buruzko legedi, politika eta neurri egokiak sustatzea ere.
- 10.4.** Politikak hartzea, bereziki fiskalak, soldatei buruzkoak eta gizarte-babesari buruzkoak, eta pixkanaka berdintasun handiagoa lortzea.
- 10.5.** Erakundeen eta munduko finantza-merkatuen araudia eta zainza hobetzea eta arautegi horien aplikazioa indartzea.
- 10.6.** Garapen-bidean dauden herrialdeen ordezkariak eta esku-hartze handiagoa ziurtatzea nazioarteko ekonomia- eta finantza-erakundeek hartutako erabakietan, erakunde horien eraginkortasuna, fidagarritasuna, kontu-ematea eta legitimitatea areagotzeko.
- 10.7.** Pertsonen migrazio eta mugikortasun ordenatua, seguru, erregularra eta arduratsua erraztea, baita planifikatutako eta ondo kudeatutako migrazio-politikak aplikatuz ere.
- 10.a.** Tratu berezi eta bereziaren oinarriak ezartzea garapen bidean dauden herrialdeei, bereziki gutxien aurreratutako herrialdeei, Munduko Merkataritza Erakundearen akordioekin bat etorriz.
- 10.b.** Garapenerako laguntza ofiziala eta finantza-korronteak sustatzea, atzerriko zuzeneko inbertsioa barne, premia handienak dituzten estatuentzat, bereziki, gutxien aurreratutako herrialdeentzat, Afrikako herrialdeentzat, garatzen ari diren uharteetako estatu txikiak eta itsasertzik gabeko garapen-herrialdeentzat, beren plan eta programa nazionalekin bat etorriz.
- 10.c.** Migratzaileen transakzio-kostuak %3 baino gutxiagora jaitea, eta sorta-koridoreak %5etik gorako kostuarekin kentzea.

Gure proposamenak:

- 10.1.** - Progresiboki, diru-sarrerak dituzten pertsonen %20,7ak (AROE tasa) Euskadiko batez bestekoa baino handiagoan izatea diru-sarrerak.
- 10.2.** - Hirugarren sektoreari laguntzeko talde guztien berdintasuna eta diskriminazio eza sustatzeko sustatu diren politikak ebaluatzea, bereziki ahulenak (emakumeak, haurrak, dibertsitate funtzionala duten pertsonak, etorkinak eta LGBTBIQ pertsonak) zainduz eta lortutako emaitzak sozializatuz.
- 10.3.** - Gobernu zentralari eta Eusko Jurlaritzari estutu migrazio-politika eta lan-baimenak alda ditzala, pertsona guztiek baldintza eta aukera berdinak izan ditzaten.
- 10.4.** - Mendekotasun Legearen hobekuntza bultzatzea eta arau horrek jasotzen dituen betebeharrak publikoak betetzeko behar diren baliabideez hornitzea (langile gehiago eta egoitza gehiago), inor atzean utzi gabe.
- 10.5.** - Gerrek eragindako desberdintasuna murriztea, armen ekoizpenean parte hartzen duten enpresei babesa kentzeko legediak, politikak eta neurriak sustatuz, teknologia berriak eta ikerketa gisa finantzatzeko justifikaziorik eman gabe.
- 10.6.** - Gobernu zentralari presio handiagoa egitea, erretirodunei eta pentsiodunei oinarriko estaldurarik gabeko bizitza bermatzeko gutxieneko bat bermatzeko, autonomia-erkidegoetako aurrekontuetatik.
- 10.7.** - Soldata-arrailari heltzea, ordainsarien gardentasuna eta emakumeen eta gizonen zaintzaren erantzukidetasuna eta lana bateratzea sustatzen duten neurriak bermatuz, ez soilik funtzionarioei dagokienez, baizik eta enpresentzako abantaila-neurrien bidez, aitasun-baimenak errazteko, ez transferigarritasuna erraztuz; eta kontziliazioa bultzatzea benetako lan-ordutegi dagozkien zerbitzu publikoak nabarmen handituz, abiapuntuko aukera-berdintasuna bermatzeko.
- 10.8.** - Gobernu zentralari eta EBZri gardentasuna eta kontu sekretuen eta zerga-politika progresiboaren amaiera eskatzea, aberastasun handiak zergapetzeko eta oinarriko kontsumoko produktuetan BEZa murrizteko eta ezabatzeke.
- 10.9.** - Eusko Jurlaritzak buruan jarri behar du eta zerga-paradisuetan dauden enpresei laguntza edo kontratazio mota guztiak kendu behar dizkie.
- 10.10.** - Nazioarteko lankidetzatik, tresnak eta baliabideak ematea, aurrerapenik txikiena duten herrialdeei aukera emateko finantza-baliabideen kudeaketan gardentasun-indizeak hobetzeko.
- 10.11.** - Erakundeek bizikidetzaren aldeko itun sozial bat sustatzea.
- 10.12.** - Migratzaileak eta haien familiak babesteko nazioarteko konbentzioa berrestea.
- 10.13.** - Atzeritarren Legea aldatzea, giza eskubideen errespetua bermatzeko, gerora sortutako administrazio-egoera irregularra saihesteko eta etorkin guztien eta haien familien osasun-laguntza eta haurren eskubideak bermatzeko, nazioarteko tresnak betetzeko: Istanbulgo hitzarmena, migratzaileak eta haien familiak babesteko nazioarteko konbentzioa, Europako Gutuna eta Giza Eskubideak, eskubide sozialen aldeko ituna, besteak beste.
- 10.14.** - Ondo planifikatutako migrazio-politikak kudeatzea, migrazio-ingurune seguruak errazteko, etorkinen giza eskubideak errespetatuz.
- 10.15.** - Eusko Jurlaritzak ahots handiagoa eman behar die migratzaileei, arraza edo etnia jatorrian oinarritutako desberdintasunaren aurka borrokatzeko modu gisa, erakunde ekonomikoa eta sozialetan erabakiak hartzeko prozesuetan sartuz.
- 10.16.** - Muga-zergen tratu libreko eta esportazioen aldeko legeak sustatzea premia handiena duten herrialdeentzat.
- 10.17.** - Gobernu zentralari sorten gabe finantza-kostuak murrizteko eskatzea, eta langile etorkinei bankuen eta bidalketa-sistemen berri ematea, finantza-kostuak %3tik gertuak izanik.

2030 NOTIAGENDA

10.GIH: Desberdintasunak murriztea herrialdeetan eta haien artean.

MATERIALAK:

BABESLEAK:

PARTZUERGOA:

